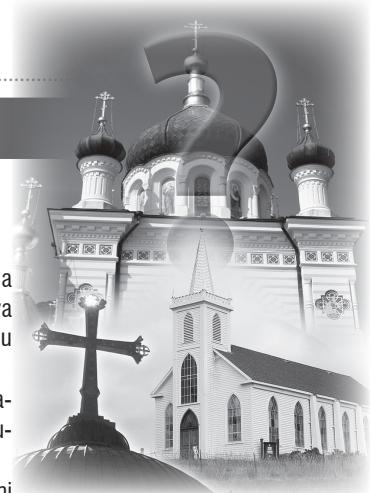

23 JE, NI KWA NINI KUNA DINI NYINGI?

Watu wengi hujuliza wenyewe swali hili pale wanapoona ya kwamba:

- Kuna mamia ya makundi ya kidini na maelfu ya madhehebu. Kila kundi hudai ya kwamba linayo ile kweli, na walio wengi hufanya msingi wa mafundisho yao kutoka katika Biblia na kumwamini Yesu Kristo.
- Je, hawa wote ni kanisa la Mungu? Je, Bwana anayatambua makanisa haya yote kama wateule Wake, ama anao watu Wake maalumu? Iwapo ni hivyo, kanisa la Mungu lawezaje kutambulika?
- Katika kila dini, kuna watu waaminifu wanaompenda Mungu, lakini hili halimaanishi ya kwamba kanisa lile wanalohudhuria ndilo kanisa la kweli. Neno la Mungu, na hususani katika nabii mbali mbali, tunapewa vidokezo vitakavyotusaidia sisi kuwatambua masilio wa Mungu halisi.

MIFANO INAYOLIWAKILISHA KANISA

1. **Je, kanisa la kweli linalinganishwa na nini, katika Agano la Kale na Agano Jipyia pia?**
Isaya 5:1, 2, 7; Mathayo 21:33.

limezungushiwa kwa

- a) *Ule mzabibu (Yohana 15:1, 2, 4): Kristo Ndiye shina la ule mzabibu. Yeye ni wa milele. Sisi tu matawi. Tukaapo ndani Yake tutazaa matunda, vinginevyo, tutakatiliwa mbali.*
- b) *Ukuta: kusudi lake ni kuweka mpaka kati ya nchi ya Bwana na ile nyingine. Ukuta huu hulilinda kanisa maadamu linaendelea kuyafanya mapenzi ya Mungu. Ule ukuta unafananishwa na sheria ya Mungu.*

Eneo lililo nje ya sheria ya Mungu ni dhambi (1 Yohana 3:4).

Kanisa lo lote ambalo linaiacha amri ya Mungu yo yote linatoboa tundu katika ule ukuta.

2. **Katika Biblia yote kanisa linafananishwa na mwanamke (2 Wakorintho 11:2). Kulingana na Wimbo 6:8, 9; 4:7, je, ni makanisa mangapi ambayo Bwana anayatambua kama ni Yake?**

3. **Je, unabii unasemaje juu ya wanawake (makanisa) wa nyakati zetu? Isaya 4:1.**

- a) *Wanawake saba: hawa wote ni makanisa (7 inawakilisha ukamilifu).*
- b) *Hawa wote wanamshikilia mwanamme mmoja: makanisa yote huzungumza juu ya Kristo.*
- c) *Wanakula chakula chao wenyewe: wote wanayo mafundisho ya kwao wenyewe, badala ya neno la Mungu.*
- d) *Wanavaa mavazi ya kwao wenyewe: kujihesabia haki wenyewe (Isaya 64:6), badala ya vazi la haki ya Kristo (Mathayo 22:11, 12). Wanaridhiha kwa kuitwa tu kwa jina Lake: Wakristo (Ezekiel 33:31).*

KANISA LA MUNGU KATIKA UFUNUU 12

4. **Mwanamke huyu anayeelezwa katika Ufunuu 12:1 anaonekanaje, naye anawakilisha nini?**

- a) *Mwanamke huyu anafananishwa na kanisa la kweli. Alivikwa _____. Jua linamwakilisha Kristo, Jua la Haki (Malaki 4:2).*

- b) Na _____ chini ya miguu yake. Huu unafananishwa na Agano la Kale, msingi wa nuru ya Kristo. Nyota 12 inawakilisha wanafunzi wale thenashara.

5. Kanisa hili liliahidiwa uzao, Mwokozi (Mwanzo 3:15). Mtoto huyu anamwakilisha nani? Ufunuo 12:2, 5.

_____ (Zaburi 2:7-9).

  - “Kuumwa katika kuzaa”: hapakuwa na nafasi katika Bethlehemu, Naye akazaliwa katika hori.

6. Kulikuwa na ishara nyingine, ni joka. Huyu anamwakilisha nani? Ufunuo 12:3, 4, 9.

Ulikuwa ni _____ uliojibainisha katika Dola la Rumi.

  - Ulisimama mbele ya yule mwanamke ili amle mtoto wake; hii inahusu yale mauaji ya watoto yaliyoagizwa na Herode.

7. Je, ni wapi ambako mwanamke yule, kanisa, alikimbilia kutokana na mateso? Mstari 13-16.

- *Katika zile Zama za Kati, waumini walilazimika kukimbia kutohana na yale mateso ya upapa nao walijificha katika sehemu za mbali, zisizo na watu.*
- *Yale mahawa vanzwakilisha ile kasi ambayo kanisa lilipasa kwenda pamo.*

- 8. Je, zile mamlaka za mateso juu ya wale waaminifu zingedumu hata lini? Mstari 6, 14.**

Siku za kinabii _____

  - Kipindi hiki pia kimetajwa kama nyakati tatu na nusu. Wakati mmoja ni sawa na siku 360, ambazo, ukizidisha kwa 3.5 unapata jumla ya siku 1,260. Kwa kulingana na ufunguo wa kinabii siku hizi 1,260 ni miaka halisi. Hiki kilikuwa ndicho kipindi cha enzi ya utawala wa kipapa, ambacho kilikuwa katika mwaka 538 hadi 1798, pale Papa alipotienda akifungoni na Ufaransa.

9. Je, mateso haya pia yanaelezewaje, na ni jinsi gani kanisa lilivyo saidiwa? Mstari 15, 16.

Nyoka akatoa katika kinywa chake _____ kama gharika... nayo _____ ikamsaidia mwanamke.

- Maji yanawakilisha umati wa watu (*Ufunuo 17:15*), walioatumwa ili kuwatesa wale waaminifu.
  - Nchi ikamsaidia mwanamke: katika yale Matengenezo ya karne ya 16, serikali mbali mbali za Ulaya ziliyalinda maisha ya wale watu waliokuwa wakiteswa. Kugunduliwa kwa bara la Amerika kukawa ni msaada mkubwa, maadamu watu wengi waliweza kuondoka kutoka Ulaya na kujipatia hifadhi na uhuru kule.

10. Mwishoni mwa unabii tunamwona tena yule mwanamke, hii ikimaanisha watu wa Mungu katika ule mwisho wa wakati. Je, ni tabia zipi zitalionesha kanisa la kweli? Ufunuo 12:17.

- a) Lingekuwa ni kanisa linaloteswa. "Joka ... akaenda zake afanye vita juu ya ..."
- b) Lingekuwa ni masilio, watu wachache (Sefania 3:12).
- c) WANGEZISHIKA AMRI ZA MUNGU.
- d) Wangekuwa na ushuhuda wa Yesu, ambao ni roho ya unabii (Ufunuo 19:10).

11. Je, ni aina gani nyingine ya mwanamke ambayo kitabu cha Ufunuo kinaeleza? Ufunuo 17:1-6.

Anaitwa _____ mkuu. Babeli humaanisha machafuko. Babeli anaainishwa kama kahaba kwa sababu anaruka na wafalme (wanasiasa) badala ya kuwa wa Kristo peke yake. Huyu siye mwaminifu Kwake (Yakobo 4:4); hii pia illkuwa ndio dhambi ya Israeli (Isayan1:21, 22).

- a) Utawala wake ni wa ulimwengu wote (maji, Ufunuo 17:15); makao yake makuu, Rumi, mji ulio juu ya vilima saba, (mstari 9); ile rangi nyekundu pamoja na utajiri wake katika dhahabu (mstari 4), yale mafundisho ya uongo anayoyafundisha (kikombe kilichojae machukizo); pamoja na historia yake ya mateso (mstari 6) huonesha utambulisho wa kanisa hili.
- b) Babeli ni mfumo wa kidini. Iwapo kuna kanisa-mama, pia kuna mabinti. Hawa ni nani? Makanisa yale ambayo kwa njia fulani huliigiza kanisa la Rumi. Kwa mfano, wanaadhimisha siku ya Jumapili, wanahubiri juu ya kutokufa kwa roho, ama kutokuwa na kipingamizi juu ya kushiriki katika vita.

KANISA SAFI

12. Je, mafundisho ya kanisa hili, ambalo kichwa chake ni Kristo yanaelezwaje? Waefeso 5:23, 26, 27.

---

13. Kanisa la Mungu lingekuwaje? 1 Timotheo 3:15.

HITIMISHO

14. Je, ni wito gani ambao Mungu anawapatia wale waaminifu waliomo katika Babeli, wale wote walio katika mfumo wa kidini potofu? Ufunuo 18:4.

- Yesu anatuita sisi sote kuingia zizini, kuwa sehemu ya mwili ambao ni kanisa Lake.
- Watu wa Mungu wa kweli wana tabia ya utii juu ya amri Zake. Hebu na tuwe waaminifu kwa Yesu, kwa jinsi hii tukionesha upendo wetu Kwake. Hebu na tubaki katika lile shamba la zabibu lililozingirwa na ukuta wenye ulinzi, nasi tubaki tukiwa tumeungana na ule mzabibu ambao ni Yesu Kristo Mwenyewe ili kwamba tuweze kuzaa matunda mengi.

Uamuzi wangu: Ninaamini ya kwamba kanisa la kweli linajitambulisha lenyewe kwa sababu linazishika amri za Mungu.   Ndio   Hapana

---